

Використані джерела

1. Кривов'язюк І. В., Стрільчук Р. М. Діагностика кризового стану інноваційно активних машинобудівних підприємств на базі дискримінантної моделі. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 7. С. 454-465.
2. Сак Т. В. Діагностика причин кризи машинобудівних підприємств України. *Економіка та суспільство*. 2018. №19. URL: www.economyandsociety.in.ua/
3. Сак Т.В., Ющишина Л.О. Механізм антикризового управління в умовах забезпечення економічної безпеки підприємства. *Економічний часопис СХУ імені Лесі Українки*. 2019. №2. С. 66-74.
4. Токмакова І.В., Панченко Н.Г., Кургузова М.Ю Розроблення антикризової стратегії підприємства в умовах цифрової трансформації. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. № 77, 2022. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/9478/1/Tokmakova.pdf>

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Захлинюк В.О., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Заглинська Л.В., кандидат економічних наук, доцент

Рівненський державний гуманітарний університет

Нині особливо актуальною є проблема фінансової підтримки України шляхом інвестицій, необхідних для функціонування важливих секторів; відновлення інфраструктури, що знищена через війну; розвитку стратегічних галузей економіки; створення нових робочих місць та покращення життя; стимулювання економічного зростання; активізації малого та середнього бізнесу; розвитку та підтримки соціальної інфраструктури.

Іноземні інвестиції— це регламентована власність у вигляді будь-якого майна або майнових прав, які походять з-за меж країни, що приймає, та

дозволені для інвестування законодавством цієї країни або міжнародними договорами ікладаються іноземними інвесторами в об'єкти підприємницької та іншої діяльності країни, що приймає, відповідно до законодавства цієї країни або її міжнародних договорів з метою отримання прибутку (доходу) та досягнення соціального ефекту.

Згідно законодавства України, іноземні інвестиції - цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності. Підприємство з іноземними інвестиціями – це підприємство будь-якої організаційно-правової форми, іноземна інвестиція в статутному капіталі якого, за його наявності, становить не менше 10 відсотків. Підприємство набуває статусу підприємства з іноземними інвестиціями з дня зарахування іноземної інвестиції на його баланс.

Іноземні інвестиції здійснюються у вигляді: іноземної валюти, що визнається конвертованою Національним банком України; будь-якого рухомого і нерухомого майна та пов'язаних з ним майнових прав; акцій, облігацій, інших цінних паперів, а також корпоративних прав (прав власності на частку (пай) у статутному капіталі юридичної особи, створеної відповідно до законодавства України або законодавства інших країн), виражених у конвертованій валюті; грошових вимог та права на вимоги виконання договірних зобов'язань; прав інтелектуальної власності, вартість яких в іноземній валюті підтверджена згідно із законами (процедурами) країни інвестора або міжнародними торговельними звичаями, а також підтверджена експертною оцінкою в Україні, включаючи легалізовані на території України авторські права, права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, ноу-хау тощо; прав на здійснення господарської діяльності, включаючи права на користування надрами та використання природних ресурсів, наданих відповідно до законодавства або договорів, вартість яких у конвертованій валюті підтверджена згідно з законами (процедурами) країни інвестора або міжнародними торговельними звичаями; інших цінностей відповідно до законодавства України.

Актуальними формами іноземних інвестицій є: часткова участь у підприємствах, що створюються спільно з українськими юридичними і фізичними особами, або придбання частки діючих підприємств; створення підприємств, що повністю належать іноземним інвесторам; утворення філій та представництв; придбання у власність діючих підприємств повністю; придбання не забороненого законами України нерухомого чи рухомого майна, включаючи будинки, квартири, приміщення, обладнання, транспортні засоби та інші об'єкти власності, шляхом прямого одержання майна та майнових комплексів або у вигляді акцій, облігацій та інших цінних паперів; придбання самостійно чи за участю українських юридичних або фізичних осіб прав на користування землею та використання природних ресурсів на території України; придбання інших майнових прав; господарської (підприємницької) діяльності на основі угод про розподіл продукції; в інших формах, які не заборонені законами України, в тому числі без створення юридичної особи на підставі договорів із суб'єктами господарської діяльності України. [1, с.80.]

Складна економічна ситуація в Україні, яка має тенденцію до погіршення через військові дії, робить питання іноземних інвестицій все більш актуальним. Зменшується кількість прямих іноземних інвестицій. Починаючи з 2013 р. по 2015 р., відбувається стрімке падіння обсягу залучення інвестицій через військовий конфлікт на території України. 2020 рік відзначився від'ємними показниками іноземних інвестицій через оголошення світу від COVID-19 і поступової «реанімації» світового бізнес-ландшафту. 2022 рік знову став роком випробування і для іноземних інвесторів, які через війну в Україні скоротили обсяги інвестицій до 1152 млн. дол. За даними Національного банку, протягом 2023 р. приплив прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в Україну становив 4247 млн дол., що в 7,6 рази більше, ніж обсяг інвестицій за 2022 р., але на 42% менше, ніж у 2021 р.[2, с.95]

Обсяг прямих іноземних інвестицій в Україні є низьким. Вони не можуть забезпечити вирішення накопичених в економіці проблем, які, передусім,

пов'язані з її сировинною спрямованістю та галузевою неефективністю. На відміну від розвинутих країн, які мають сучасні технології та інфраструктуру, країнам з перехідною економікою, до яких належить і Україна, потрібно вкладати більше коштів у їх формування та розвиток. Згідно даних статистики Національного банку України основними інвесторами для України в період з 2002–2023 рр. були: Кіпр, Німеччина, Нідерланди та Великобританія. На 2024 рік до основних країн-інвесторів належать Кіпр – 31,6 %, Нідерланди – 20,8 %, Швейцарія – 4,2%, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії – 4,8%, Німеччина – 4,3 відс., Австрія – 3,5%, Люксембург– 2,7% і Франція – 2,6% [3] Лідуючі позиції за зацікавленістю іноземних інвесторів займає промисловість з часткою більшою 30%, за нею йде сільське, лісове та рибне господарство з часткою 12,6%, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність з часткою 12,1%. [4]

Отже, іноземні інвестиції дозволяють економіці України вистояти і підтримати стратегічні економічні і соціальні галузі, частково модернізувати виробництво, пришвидшити випуск продукції військового призначення. Але в цьому процесі існують і проблеми, а саме: витіснення з ринку не конкурентних вітчизняних товаровиробників; перехід прибутків до іноземних інвесторів; зростання залежності від іноземного капіталу; пристосування структури економіки до інтересів іноземних інвесторів, тощо.

Використані джерела

1. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 р. № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.
2. Соколовська О. М. Прямі іноземні інвестиції в економіці України: стан і проблеми залучення. Вісник економічної науки України. 2021. № 2 (41). С. 92–99. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.2\(41\).92-99](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.2(41).92-99).
3. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Україну. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (дата звернення 25.10.2024).

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2024).

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

*Кибукевич С.Ю. здобувач ОС «магістр» 2 курсу,
Хомич С. В., кандидат економічних наук, доцент
Рівненський державний гуманітарний університет*

Сучасне бізнес-середовище в Україні зазнає значних змін під впливом технологічних інновацій, глобалізації та нових економічних реалій. Економічна кібернетика, як наука, що об'єднує елементи економіки та інформаційних технологій, стає ключовим інструментом для адаптації підприємств до цих змін. У даних тезах розглянемо актуальний стан бізнес-середовища в Україні, основні виклики, з якими стикаються підприємства, а також перспективи розвитку в умовах цифровізації та автоматизації.

В Україні спостерігається активний процес цифровізації бізнес-процесів. Багато компаній переходять на електронні платформи для управління фінансами, обліку та комунікації з клієнтами. Це дозволяє знижувати витрати та підвищувати ефективність роботи [1].

Аналіз даних стає важливим інструментом для прийняття управлінських рішень. Підприємства використовують аналітичні інструменти для вивчення поведінки споживачів, що дозволяє краще адаптувати продукцію до потреб ринку[2].

Зростаюча потреба в спеціалістах з економічної кібернетики викликає дефіцит кваліфікованих кадрів. Важливою задачею є підготовка фахівців, здатних працювати з новими технологіями та аналітичними системами.